

3. Uznesením okresného súdu z 3. decembra 2019 v spojení s uznesením krajského súdu z 18. decembra 2019 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Podaním z 1. novembra 2020 sťažovateľ opätovne požiadal o prepustenie z väzby vrátane návrhov na nahradenie väzby. Okresný súd napadnutým uznesením žiadosť sťažovateľa zamietol, písomný sľub sťažovateľa neprijal a väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že ju ako nedôvodnú zamietol.

4. Krajský súd v odôvodnení uviedol, že na základe z dosiaľ získaných dôkazov vyplýva dôvodnosť podozrenia, že skutok sa stal, má znaky stíhaného trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal sťažovateľ. Podľa krajského súdu existuje aj v súčasnosti dôvodná obava, že obžalovaný ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému konaniu alebo trestu, alebo že obžalovaný bude pokračovať v trestnej činnosti. Poukázal pritom na viaceré skutočnosti, ktoré tieto obavy odôvodňujú, a to marenie termínov hlavného pojednávania, početné trestné stíhania pred súdmi a orgánmi činnými v trestnom konaní a početné záznamy o priestupkoch. Krajský súd takisto poukázal na skutočnosť, že za dobu trvania väzby sťažovateľa sa materiálne ani formálne dôvody väzby nezmenili.

5. Pokiaľ ide o dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, krajský súd poukázal na skutočnosť, že v trestnej veci bolo nariadených niekoľko termínov hlavného pojednávania na 6. október 2017, 15. apríl 2019, 17. máj 2019, 21. jún 2019, 25. október 2019 a 3. december 2019, pričom sťažovateľ sa zúčastnil hlavného pojednávania len 15. apríla 2019, keď bol pred okresným súdom vypočutý, a 3. decembra 2019, keď bolo zároveň rozhodnuté o jeho vzatí do väzby. Sťažovateľ svoju neúčast' na zvyšných pojednávaniach ospravedlnil z rôznych, najmä zdravotných dôvodov. Neúčast' na hlavnom pojednávaní 25. októbra 2019 ospravedlnil potvrdením o dočasnej pracovnej neschopnosti, ktoré nespĺňalo náležitosti podľa § 120 ods. 2 Trestného poriadku, pretože neobsahovalo vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožnil účasť na úkone, na ktorý bol predvolaný, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečne nákazlivej ľudskej choroby. Zároveň z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v predloženom spise vyplýva dôvodný predpoklad, že sťažovateľ v čase konania jednotlivých termínov hlavných pojednávanií aj napriek ospravedlňeniam zo zdravotných dôvodov vykonával inú činnosť.

6. Pokiaľ ide o dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, krajský súd uviedol, že aj podľa jeho názoru v posudzovanej veci existujú konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu, že sťažovateľ bude pokračovať v trestnej činnosti: (i) sťažovateľ má jeden záznam v registri trestov, keď mu rozsudkom okresného súdu zo 4. novembra 2019 bol uložený peňažný trest 300 eur za súčasného uloženia náhradného trestu odňatia slobody v trvaní dvoch mesiacov pre prípad, že by výkon uloženého peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, (ii) z výpisu z ústrednej evidencie priestupkov vyplýva, že sťažovateľ bol dosiaľ celkovo 22-krát postihnutý za priestupky, čo podľa názoru krajského súdu rovnako svedčí o jeho postoji k rešpektovaniu všeobecne záväzných právnych noriem, (iii) uznesením z 22. marca 2019 bolo sťažovateľovi vznesené ďalšie obvinenie za zločin porušovania ochrany stromov a (iv) trestným rozkazom z 1. júla 2020 bol uznaný za vinného z prečinu volebnej korupcie.

7. V priebehu trvania väzby sťažovateľ opakovane žiadal o prepustenie z väzby, a to 19. januára 2020, 22. marca 2020, 31. mája 2020, 3. augusta 2020 a naposledy 2. novembra 2020, o ktorej bolo rozhodnuté napadnutým uznesením okresného súdu zo 4. novembra 2020 tak, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby sa zamietá, väzba sa dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahrádza a písomný sľub sťažovateľa sa neprijíma. Odôvodnenie uznesenia okresného súdu obsahuje rozsiahlu rekapituláciu doterajších rozhodnutí o väzbe a o žiadostiach sťažovateľa o prepustenie z väzby, ktorú dopĺňa o priebeh rozsiahleho dokazovania vykonaného na hlavných pojednávaniach. K tomu okresný súd v odôvodnení dopĺňa, že na hlavnom pojednávaní bolo vykonané dokazovanie, ktoré potvrdzuje spáchanie skutkov, pre ktoré bola podaná obžaloba. Z toho okresný súd dospel k záveru, že vykonaným dokazovaním sa posilňuje dôvodnosť podanej obžaloby a väzobné dôvody tak, ako boli konštatované v predchádzajúcich rozhodnutiach, trvajú. S poukazom na rozsah trestnej činnosti sťažovateľa okresný súd dospel k záveru, že je prítomná obava z pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľa, pričom práve rozsah tejto trestnej činnosti vzbudzuje obavu z jej ďalšieho pokračovania. Obava je daná aj v prípade, ak sa sťažovateľ vzdá svojich funkcií konateľa v obchodných spoločnostiach. Tieto skutočnosti viedli k tomu, že okresný súd nepovažoval za dostatočné nahradiť väzbu sťažovateľa prostriedkami podľa Trestného poriadku.

8. Proti oznámenému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ hneď po jeho vyhlásení 4. novembra 2020 sťažnosť. Uznesenie okresného bolo obhajcovi sťažovateľa doručené 13. novembra 2020, pričom obhajca sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu doplnil o odôvodnenie, ktoré bolo okresnému súdu doručené 26. novembra 2020. Dôvody sťažnosti boli doplnené aj podaním ďalšieho obhajcu obvineného, ktoré bolo okresnému súdu doručené 28. novembra 2020, a podaniami sťažovateľa doručenými okresnému súdu 3. decembra 2020 a 10. decembra 2020.

9. Spis bol krajskému súdu predložený 7. decembra 2020 a krajský súd sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu zamietol napadnutým uznesením z 29. decembra 2020, ktoré bolo obhajcovi sťažovateľa doručené 8. januára 2021. Krajský súd poukázal na to, že dôvody väzby trvajú a v podstate ich zopakoval uvedením skutočností, ktoré založili dôvody väzby pri vzatí sťažovateľa do väzby. Námietky sťažovateľa o nedostatočnom vysporiadaní sa s dôvodmi väzby krajský súd odmietol s poukazom na to, že predchádzajúce rozhodnutia o väzbe boli preskúmané rozhodnutiami ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 195/2020 a sp. zn. IV ÚS 436/2020. K námietkam sťažovateľa vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku, pre ktorý bola podaná obžaloba, krajský súd uviedol, že táto otázka je predmetom konania o podanej obžalobe. Ďalej krajský súd poukázal na to, že konanie pred okresným súdom prebieha bez priet'ahov na hlavných pojednávaniach, na ktorých sa vykonáva dokazovanie.

III.

10. Podľa sťažovateľa k porušeniu jeho základných práv došlo tým, že okresný súd ani krajský súd sa dôvodmi jeho väzobného stíhania nezaoberajú, neskúmajú relevantné dôvody ďalšieho trvania vo väzbe, konajú svojvoľne, o väzbe rozhodujú formálne bez toho, aby aj obsahovo o tejto väzbe rozhodli, a vôbec nevyvracajú právnu argumentáciu, ktorú sťažovateľ uvádza v žiadostiach o prepustenie z väzby. Okresný súd sa podľa sťažovateľa neopiera o nový skutkový stav veci a skutočnosti uvedené v napadnutom uznesení sú nedôvodné, ničím nepodložené

a nepreskúmateľné. Sťažovateľ je presvedčený, že v jeho prípade nie sú zdokumentované žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali opodstatnenosť väzby, tak ako si to vyžadujú príslušné ustanovenia Trestného poriadku. Okrem toho namieta, že obidva sudy o jeho poslednej žiadosti o prepustenie na slobodu nerozhodli urýchlene, čím vznikli zbytočné prietahy v konaní.

11. Sťažovateľ takisto spochybňuje samotné trestné stíhanie, ktoré sa proti nemu vedie, a vyslovuje svoj názor, že skutok, ktorý mu je kladený za vinu, by mal byť kvalifikovaný ako prečin podvodu. Sťažovateľ opakovane napáda a spochybňuje predošlé právoplatné rozhodnutia o jeho neprepustení z väzby a tiež skutočnosť, že sudy v jeho prípade nesúhlasili s nahradením väzby, že chýbajú všetky obligatórne znaky trestného činu, minimálne subjektívna stránka a objektívna stránka, a ďalšie námietky týkajúce sa skutkového stavu, hodnotenia dôkazov a procesných úkonov.

IV.

12. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd ochranu základným právam za podmienky, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľ mohol podať sťažnosť podľa Trestného poriadku, čo aj využil. O sťažnosti rozhodol krajský súd. Sťažnosť tak predstavovala účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu. Existencia opravného konania pred krajským súdom neprípúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom uznesení okresného súdu, keďže sťažnosť predstavovala účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa (IV. ÚS 102/09). Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu okresného súdu odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (IV. ÚS 27/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva. Z tohto hľadiska ústavný súd pristúpil aj k preskúmaniu napadnutého uznesenia krajského súdu.

14. Z napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením napadnutého rozhodnutia okresného súdu, na ktorého dôvody poukazuje a stotožňuje sa s nimi krajský súd, vo vzťahu k zákonom predpokladaným dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad zákonnej úpravy vo veci konajúcimi súdmi s dôsledkom porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy, resp. podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Krajský súd väzbu sťažovateľa odôvodnil konkrétnymi skutočnosťami, a to nielen vo vzťahu k dôvodnosti trestného stíhania, ale aj vo vzťahu k obom dôvodom väzby. Tieto závery nadväzujú na zákonnú úpravu a nevybočujú ani z ústavného rámca sťažovateľom uvedených základných práv, ktorých porušenie namieta. Zo záverov, ku ktorým dospel krajský súd pri posudzovaní podmienok väzby sťažovateľa, pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia ustanovení Trestného poriadku, ktorá by bola popretím

ich podstaty a zmyslu. Krajský súd vymedzil dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku ich zákonným pomenovaním a označením skutočností, z ktorých vyplývajú.

15. Základná materiálna podmienka väzby sťažovateľa, a to dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutkov, je primerane zdôvodnená konkretizáciou doterajších výsledkov dokazovania. Pokiaľ ide o námietku spochybňujúcu právnu kvalifikáciu skutku, pre ktorý bola na sťažovateľa podaná obžaloba, treba uviesť, že pri rozhodovaní o väzbe sa nerozhoduje o jeho vine, ale sa posudzuje len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k jeho osobe zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutku vyšetrovaného trestného činu (II. ÚS 112/2020). Právne závery krajského súdu korešpondujú so skutkovými zisteniami a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, keďže majú logickú podobu, ktorá nijako nepopiera účel a zmysel použitých ustanovení Trestného poriadku, ktoré viedli k zamietnutiu sťažnosti sťažovateľa o prepustenie z väzby.

16. Sťažovateľ tiež namieta, že okresný a krajský súd nerozhodli o žiadosti o prepustenie z väzby z 1. novembra 2020 bez meškania. K tomu treba uviesť, že okresný súd rozhodol už uznesením zo 4. novembra 2020 a jeho písomné vyhotovenie bolo obhajcovi sťažovateľa doručené 13. novembra 2020. Obhajcovia sťažovateľa na to reagovali podaniami doručenými súdu 26. novembra 2020 a 28. novembra 2020, pričom sám sťažovateľ zdôvodňoval sťažnosť podaniami doručenými okresnému súdu 3. decembra 2020 a 10. decembra 2020. Vzhľadom na tento priebeh dopĺňania sťažnosti sťažovateľom a jeho obhajcami nemožno o porušení základných práv sťažovateľa uvažovať izolovane len pri zohľadnení toho, že celý proces rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby trval 69 dní. Len doplnenie sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu zabralo jeho obhajcom viac ako dva týždne a samotný sťažovateľ dôvody sťažnosti uvádzal ešte približne po mesiaci od oznámenia rozhodnutia okresného súdu na hlavnom pojednávaní. Podľa sťažovateľa právne názory v náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 423/2020 možno aplikovať aj na trestné konanie vedené proti nemu. Tak tomu však nie je, keďže v uvedenom prípade boli konštatované prietiahy krajského súdu pri vyhotovení odôvodnenia obdobného rozhodnutia vo väzobnej veci, ktoré bolo vydané 30. júla 2020 a sťažovateľovi bolo doručené až 10. septembra 2020. Zo skutkových okolností sťažovateľom podsúvaného rozhodnutia ústavného súdu je zrejmé, že v tomto inom prípade išlo o odlišnú skutkovú situáciu, ktorú nemožno použiť na vec sťažovateľa. Rozhodujúcim prvkom približne dvojmesačného trvania rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby nebola nečinnosť, či už okresného alebo krajského súdu, ale i to, že sám sťažovateľ viac týždňov formuloval svoju argumentáciu proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu. S ohľadom na túto skutočnosť nemožno vyhodnotiť trvanie celého konania tak, že by bolo neprimerané dlhé.

17. Vychádzajúc z uvedeného, v súvislosti s napadnutým postupom a rozhodnutiami okresného a krajského súdu nedošlo k porušeniu sťažovateľových základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Rovnako nemohlo dôjsť k porušeniu práva

podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru, keďže tento je použiteľný len na prvotnú súdnu kontrolu zákonnosti obmedzenia osobnej slobody. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2021

Robert Šorl
predseda senátu